

Saya: Bible for Mən korinti 1

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format. Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>."

Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.

ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original. No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Mæn korinti 1

1

¹Bulus, cimmngæn kæ yesu Borghæn ngæ Cogn, tæ naai næ murghæ shinngæn Cogn a suughæn ngæ Cogn, tæ sastanisu yes wopm, ²a vinladi ghæ Cogn ðan yi korinti, tæ gya gyo ðan ta gaashi næ ndzækkæn a gibkæ gi ðan næ Borghænni Yesu, gya gyo ðan ta cimshi tu tæ naai næ zarsæ ndzækni. Mya ndër mæ dlyaadni næ buruk gya gyo ðan caa cim sæmngæ Daadæn Yesu Borghænngæ Cogn a ko læðbigyo, Daadæn wasæj tæ gom. ³Gyal tæ raa wusni tæ naa tæ kyaani hal a Cogn Daa wopm tæ Daadæn Yesu ðan næ Borghænni. ⁴A ko kili gyo mya nyar Cogn von mæn næ dur wan, næ durghæ gyalghæ Cogn ðan Borghæn Cogn Yesu a fi kii mæn. ⁵A værki tughæn ko a tæpi gyo, a gibkæ buruk wulghæn vi tæ buruk yisæjngæn. ⁶Ðan gyo ðan tlyaghæn zha a dulgam gi ðan næ Borghænni a zhid kæræn kæræn jom jomni a dlei wan. ⁷Næ durghæ gi bak kaa naa zhipti ghæ værghæn hñ ðan gyo ðan kyaa wum kusæn buðkæn bælgæn ghæ Daadæn wopm Yesu ðan næ Borghænni. ⁸Wo ndër tlyaa ki mod hal næ kæ banngæn, næ duryo tu a naa tæ verghæn hñ a dzañngæ Daadæn wopm Yesu ðan næ Borghænni. ⁹Cognvon næ murghæ caaghænwan, gyo ðan a cimmngæ a gibkæ raapari ghæ ñaawos, Yesu ðan næ Borghænni Daadæn wopm. ¹⁰Ðan ni mya kara kii, yestæ a teghæ sæmngæ Daadæn wopm Yesu ðan næ Borghænni, tu buruk kaa kabi ghai, tu ngoshakæn gaan wo man a dlei wan hñ. Mya kara ki tu raa wan tæ bitalghæn wan tæ naai næ ngætñ namborjæi. ¹¹Mitæ yisæjngæn ðan nin kæræn kæræn, gya yestatn duryo tubasæjngæn gam a dlei wopm. ¹²Mya bitalnin gin: ko gyo wan caa wul tu, "mya laabni gæn Bulus." ko "mya laabni gæn Afollos." ko "Mya laabni gæn Kefas." ko "Mya laabni gæn gi ðan næ Borghænni." ¹³Gi ðan næ Borghænni cin bælgænniya? Taa ghæmbal Bulus næ durwanna? ko taa fi ki bætisma mæn tæ sæm Bulus sa? ¹⁴Mya nyar Cogn mæn duryo tu bak ma fi gon wan bætisma mæn hñ, shede krifus tæ Gayus. ¹⁵Mæ fi gin tu bak gon wan tæ wul taa fiki bætisma mæn a gibkæ sæman hñ. ¹⁶(Ma ndër mæ fi bætisma mæn ðæn gya Stifanu mæn. A kaar ghæ gi, bak ma yisæj hñ yan ma fi bætisma gya gon mæn.) ¹⁷Næ duryo tu Borghæn kæ Cogn bak a shinæmði tu mæfi bætisma hñ bed tæ gi mæ fuu vik wusni. Bak a shinnæm mæ fuu vik wusni tæ gya gægn ghæ yisæjngæn zarsæ hñ, duryo tu bak ghæmbæli ghæ gi ðan næ Borghænni tæ naa vartæ wos hñ. ¹⁸Duryo tu vik wusni ghæ ghæmbæli næ dæghær næ gya gyo ðan caa cigha mæaskæn. Bed tæ gi a dlieghæ gya gyo ðan Cognvon cigha vuumngæn, næ vartæ ghæ Cognvon. ¹⁹Duryo tu næ dlyaadkæn, "Ma malar yisæjngæn mæn saghadkæb. Ma ðak yisæjngæn ngæ mæn yisæjngæn a sæghæn." ²⁰Murghæ saghadkæn ci tedo? Murghæ vi jæ dægn ñæn ci tedo? Cognvon a sughæd yisæjngæn ngæ kæ ðænæn a naai næ dæghærghæn hñaa? ²¹Banndæn a yisæjngæn ðan bak a yisæj Cogn hñ, a pol Cogn a dæghær ghæ fuughæn vik Cogn tæ vuun gya gyo ðan tæ caa raai. ²²Duryo tu Yahudawa tæ ced næ zhidkænngæ kosarghæn tæ Helinawa tæ ñal yisæjngæn. ²³Bed tæ myaa fuuki ni vik Borghæn Cogn næ ghæmbælti, puskæ ngaghæn yasæn a Yahudawa tæ dæghærghæn a Helinawa. ²⁴Bed tæ gi næ gya gyo ðan Cogn cim, buruk Yahudawa tæ Helinawa, myaa fuuki vik gi ðan næ borghænni a saighæ vartæ tæ yisæjngænngæ Cognvon. ²⁵Duryo tu dæghær ghæ Cogn a moð saghadkænngæ zarsæ, tæ cik lamshak kæ Cognvon a moð tlyaghæn zarsæ. ²⁶Pañ cimmngæn wan, yestæ. Bak næ buruk wan ænnda kitæ saghadkæn a yelghænngæ zaar hñ. Bak næ buruk wan en kitæ vartæ hñ. Bak næ buruk wan æj kitæ vartæ hñ. Bak næ buruk wan æj kætæ yitæ bwaghæn kæ gunñdu hñ. ²⁷Bed tæ gi Cogn a bwaa dæghær ghæ dægn tæ vær ndzuun mæn saghadkæn. Cogn a bwaa ngætñ yo ðan yi lamshak a gibkæ dægn tæ vær ndzuun ngætñ yo ðan yi tlyaa tlyaa. ²⁸Cogn a bwaa ngætñ yi ðan yi yatñ ðan tæ ndër tæ nyanngas tæ a dægn. A ndër bwaa gya ngætñ yo ðan caa mbishi ðan a bamvi ngætñ yon hñ, duryo tu sur næ ngætñ byennðæmi gya ngætñ won ðan caa mbishi næ ngætñ zhimngæn. ²⁹A fi gin næ duryo tu bak gon won tæ tu de ghæ mbitægam a ken wos hñ. ³⁰Næ durghæ ngætñ won ðan Cogn fi, ðan nin kigha gibkæ Borghæn Cogn Yesu gyo ðan a naa mi mæn næ saghadkæn a læðb Cogn. A naa næ zaar ghæ zaari wopm, tæ ndzækkæn, wopm tæ vuumngæn wopm. ³¹Næ durghæ gi, ðan gyo ðan vik Cogn kon, "Ganæn gyo ðan ca mbigamas, tæ mbigamas a gibkæ Daadæn."

²Ðan mæ ta man baski, yestæ, mæ ta manki mæn tæ dyaaghæ vi ko yisæjngæn hñ, ðan mæ ta gæmvi ngætñ yo ðan næ wadkæni dul gaam Cogn. ³Duryo tu ðan mæ ta yi a dlei wan, mæ ta suu mæ yisæj ngætñ won hñ she Yesu ðan næ borghænni, yan ðan tæ ta ghæmbælti. ⁴Næ ta yi baski a ðadkæn, tæ vartæ tæ dli dla ðlar monnda. ⁵Shinnngænætñ tæ gæmngæn vetñ tæ ta yi tæ saghadkæn tæ mbiighæn raa hñ. ⁶A bamvi gi, tæ ta yi tæ zhidkæn zhipti tæ vartæ, duryo tu tlyaghæn raa wan tæ maan a saghadkæn zarsæ hñ. Bed tæ gi a vartæ ghæ Cogn. ⁷Ðanngæni, mya wul vi a dul gaam yisæjngæn zari, bed tæ gi yisæjngæn mæn dægn ko gunjæ ghæ kili gin ðan caa banngæn nii hñ. ⁸Bed tæ gi, mya wul vi a dulgam yisæjngæn Cogn ngæ jom jomni ðan næ wadkæn, yisæjngæn ðan næ wadkæni ðan Cogn a ta gaa næ ndzækkæn wopm banndæn. ⁹Gon a gifi gunjæ kili gin ðan a ta yisæj saghadkæn gin hñ, yan taa ta yisæjæi a kili gi, ci gimmbal Daadænngæ luughæn hñ. ¹⁰Bed tæ gi ðan næ dlyaadkæni tu, "ngætñ yo ðan yir a yelli hñ, kæm won aa yi wummi hñ, raa won aa yi bital hñ. Ngætñ yo ðan Cogn aa gaa næ gya gyo ðan caa suu tæ." ¹¹Ngærshi gya gin ngæn Cogn a zhidmi a te zhipti. Duryo tu zhiptes caa woskad gos koni, hal ngætngæ Cogn yi shonj shonj. ¹²Nuu ghæn wo yisæj bitalghæn raa zaaro, æj yan næ zhipti dashes ðan yigha gifi wos hño? yi cik, gon aa yisæj ngætngæ Cogn shonj shonj hñ, she zhipti Cogn. ¹³Mæ kabni zhipti ghæn dægn hñ, bed tæ gi næ zhipti ghæ gya ðan ci ða a Cogn, duryo tu mæ dya mæ yisæj ngætñ yo ðan Cogn a værmi byem. ¹⁴Mya wul vi a dulgam ngærshi gya gin ðan vik yo ðan yisæjngæn zaar wo dya kubar hñ, bed tæ gii, gyo ðan zhipti ca kuubmi ghai, zhipti ca sughæd vik zhipti tæ yisæj zhipti. ¹⁵Zaar yo ðan næ kæ zhipti hñ, caa kaab ngætñ yo ðan næ kæ zhipti hñ. Duryo tu ci næ ngætñ dæghærghæn bæstæ. Wo dya yisæjshi hñ duryo tu caa yisæj shi a te zhipti. ¹⁶Gyo ðan ci ni a zhipti wo dæl vii ngætñ mæn buruk, bed tæ gi yan gamashi gon ca dæl tæ vi mæn hñ. ¹⁷Nuu wo dya yisæj raa ghæ Daadænni ðan tæ kuub tæ nighai hño? Bed tæ gi miitæ bitalghæn gi ðan næ borghænni.

3 ¹Tə myan, gya yestə, mya wul vi tə kyaani danj tu kinə zarsə yo də cin tə zhipti hñ, bedba bamvi gi danj zarsə yo danj cigha dlii, danj tu nə Daa məriməri a Borchən kə Cogn. ²Mya buudki tə zhak maam, bak ngətnngə tlyaağhən hñ, duryo tu kaa ta bumtsə ki hñ. Duryo tu hal danjngənni ki a dlii. Nə duryo tu tə ta yitə kashi tə dāakkən a ta yigha dlei wan, Yin tu kya riinən a təpmngə righə ghən nja zaar tanj tanj hñ? Nə duryo tu gon ya wul tu, "Mya laabənnngən Bulus" tə gon ghai wul tu, "Mya laabənnngən Afollos." tsətnngən won nə kə zarsə hñ ənndiya? Nughən nə Afolos so? Nughən nə Bulus so? monse yo danj a te bashi bashi əj kə naa tə caaghən raa, nə bedwasə danj Daadən vərshi laa. ⁶Myan əj mə dluur, Afollos vər zha ghai, bed tə gi Cogn əj caa vər luudkən. ⁷Tə cik, tə yan gyo danj a dluur, tə yan gyo danj a vər zha ghai cigha bamvi ngətn won hñ. Bed tə gi Cogn əj caa vər luudkənəs ⁸Danjngən buruk gyo bed cin a dluur tə gyo danj a vər zha ghai bed a dluur tə gyo danj a vər zha ghai bed ngətn nambonəi, bed wasə konu wo tu bakmi wos a bamvi laa yo danj a fi. ⁹Nə duryo tu minə mən laaghə Cogn buruk. Kinə kitn Cogn, dənnngə Cognvon. ¹⁰A dulgām gyal ghə Cogn əj tə ta taam danj muryo danj a mofcysəngətn nalghən dən. ¹¹Duryo tu bak gon won danj wo gəm daadi mari, tə gyo danj tə gəm, yanighən nə Borchən kə Cogn. ¹²Danjngəni əj konughən ya nal a duulghə daadi tə zinariya, azurfa, puus ndzən, namsə, yaar ko mbatlan, ¹³laa wos wo balli, duryo tu yalghənnngə dzanj wo zhid tii. Duryo tu wozhidida gib wudi. Wudes wo diib wum mbuunighə niighən kono wasə danj a fi. ¹⁴Buruk gyo danj laa wos a naada, wo tu bamvi laa wos; ¹⁵Bed əj gyo danj laawos ya gəəpi buruk, wo buj də nə laabkən zhes, bed tə gi yan gamas ta vumtii danj gyo danj a nyol dlək wud. ¹⁶Kaa yisəj tu kinə dən Cogn tə tu zhipti ghə Cognvon baskii hñaa? ¹⁷Əj gon ya malar dən Cogn, Cognvon wo malar yan daashe shi danj. Duryo tu dən Cognvon yi ndzək dzək cikdən kii. ¹⁸Bak a gaa gon tə morki hñ. Əj gon a gifi wan ya gaatə tu citə saghadkən a gya voni gin, gaan tə nə "dəghər" tu wo saghad. ¹⁹Duryo tu saghadkənnngə dəki gin, nə dəghərhən a ken Cogn. Duryo tu nə dlyaad, "Cay ngəb mən saghadkən a gibkə dyaaghən wasəj." ²⁰Tə sadfa, Daadən a yisəj de yo danj a caa bitalghənni ghə mən saghadkən yin a bənnndəmi. ²¹Nə durghə gin, bak gon tə duugəəb a zarsə hñ. Buruk ngətn nə gwaan, ²²Ko yan nə Bulus, ko Affolos ko Kefas ko dəkəs, ko raai, ko məskən, ko gya ngətnngə danjngənni, ko gya ngətn yo danj ta dəghas ta man. Buruk ngətn nə gwaan. ²³Tə cik kinə kə Borchən kə Cogn, tə Borchən kə Coghəi cinə kə Cognvon.

4 ¹Gin nə yo danj a kəəm zaar tə mbiimi danj monse kə Borchənni ghə Cogn. ²Danjngənin ngətn danj caa suu, mən ngəbkən səəri ghə Cogn tə naa nə mən numghən zaar. ³Bed tə gi bəssəm nə ngətn njwatn a dəələm vi mən, ko a jarum won kabkə zarsə. Duryo tu maa dəəl vii gaman mən hñ. ⁴Maa yisəj ko caaghən vii won də a dulgaman hñ, bed tə gi a naa tu mitə ndaadkən won hñ. Nə Daadən əj caa dəələm vii mən. ⁵Nə durghə gi, bak kon dəəlgən viwon danj yi a kiliwos hñ, ənnda Daadən tə sutədi. Wo sular a ləəb yaali gya ngətnyo danj cinə waadkən a ləəb jii, ndər bəəl gya ngətn yo danj yigha gibkə raa. Ənnda konu wo kab luughənni wos a ləəb kə Cogn. ⁶Danjngənin, gya kunda, myaa gaa mborki gya gin a gamman tə Apolos nə durwan, nə yo tu nə durghə myaani a kuub dək kə konngənni gin, "Bak a laatsə ngətn yo danj tə dlyaad hñ." A naa cik duryo tu bak gon wan tə tərshi tə yi zhd suughən gon a bamvi gon hñ. ⁷Duryo tu nuughən a yel ayel bəəlgən won a dlewan tə gya gon no? niighən kə yir danj kə kabni byem hñ? əj yan kəbkabni byem, mi caa kyaa du gəəb danj tu yi ci hñ? ⁸Bannndəj kaa tu buruk ngətn yo danj kyaa suu! Bannndəj kaa naai nə mən tughən! kigha fighən gujndu bed tə gi migha hñ! jommi maa suu tu a fi gujndu, duryo tu mə fi gujndu cimki danj. ⁹A bitalghənnetn, myaa ni mən shinngəni, Cogn gəmmi a tonngən kə kaari danj zarsə yo danj taa wulshi dəəlgən vii ghə məskən mən. Maa naai nətn yelghən a dəgn a zhipti shinngən Cogn tə zarsə. ¹⁰Maa naai nə mən saghadkən hñ, nə durghə Borchən kə Cogn, bed tə gi kinə mwən saghadkən a gibkə Borchən kə Cogn. ¹¹Mə tlyaa hñ, bed tə gi kinə mən tlyaağhən. Caa yelki nə mən zhikkən bed tə gi mitə zhikkən hñ. Hal a kili gun danjngəni mitə kusəj tə zhak batlkən, mən ləjsə kə ndarani hñ, maa naai mitə viinsə hñ. ¹²Maa tlyaa vuughənni, migha fighən laa tə taaswopm. A kiliyo danj yaa mbasakmi, myaa gəm mbunighi. A kiliyo danj yaa firmi forəm, myaa dumvwaaghəi. ¹³A kili yo danj ya vermi, mya wulvi tə zhidkən suughən. Danjngənin maa naai, caa ndər tə sularmi a bamvi gyabngətn tudkən ləəb a dəgn tə ngətn nyanj buruk. ¹⁴Ma dlyad ngərshi gya gin tu mə caa ki ndzutn hñ, bed tə gi nə duryo tu mə gəm ki a datəpm danj tun kinə məəri naa suughənetn. ¹⁵Ko kiya ni tə mən yaalghənda zanngu dzuəb a gibkə Borchən kə Cogn, kitə daktə monnda hñ. Nə gi bed naai nə dawaan a gibkə Borchən kə Cogn Yesu nə durghə vikwusni ghə Cogn. ¹⁶Nə durghə gi mya kara kii a naai nə mən kuubkən tə myani. ¹⁷Ngətn danj a caa mə shinndarki Timoti mən, yaa naa suughənetn tə caaghən raa a gibkə Daadən. Wo bitalki nə gya təpan a gibkə Borchən kə Cogn, danj yo danj mə kuubshi ko tedo tə ko vinladi gyo. ¹⁸Nə gi danjngənni gya gon waan taa naai nə mən bitigam, caa zhid danj tun mə ta ya man baski hñ. ¹⁹Bed tə gi ma man baski tə ngəlgəhən hñ, əj Daadən ya kabi. Ənnda ma yisəj ken təbwulghən vi kə mən mbigitam, bed tə gi ma ndərbma yel vartə wasəj. ²⁰Duryo tu gujndu Cogn nə wulghən vi kurum hñ, bed tə gi nəkə vartə. ²¹Nighən kya sue? mə man baski tə shirənaa, ko tə suughən tə zhiptighə mbutarghən gaama?

5 ¹Mə wum tu kuskə mbəllə won a dlei wan, mbəllə yo danj ko a dkək mən dəgn ma yi də hñ. Ngətn yo danj mə wumi yan tu gona gifi wan ca mbud tə gədi murghə bwaaghəni wos. ²Tə cik kyaa duu gəəb kai monnda. Nə raaghə ji kən kyaabfi hñaa? yan danj a fi cighəi cib a nyolar ti a dlei wan. ³Ko danj tu mi cimki a te dli hñəi bed tə gi mi cimki a te zhipti ma ngertə vi mən bannndəj yan danj a fi cighəi, danj gyo danj mi də dani. ⁴A kili yo danj kyaa jwanki waani a gijə səəmnngə Daadən wopm Yesu, zhipti ci cimki a gibkə mofkən Daadən Yesu, ma ngyer vi muri gin mən bannndəj. ⁵Mya fi cik yan tu mə vər murini a shetan tə duu dleshi, nə durghə tu zhipti wos tə tu vuumngəni a dzanngə Daadən. ⁶Duughən gəəb wani a ndara hñ. ko kəə yisəj tu nja yistu nannjwatn wo dya nalar ngətn danj taa gurgad nə vari hñaa? ⁷Cobən gaama wani a vətə yisti nə duryo tu a naai nə ngətn yo danj gurgadkəni yan tu dugn yo danj yitə yisti hñ. yan tu ta fi Hadaya yan danj nə borchənni, nja təəm wopm a belak tləəggənni. ⁸Nə durghə gi, məə fin belak wopm tə ndotsə yisti hñ yan tu yisti gi danj nə kə kashi tə kuskə raa hñəi. A banvi gi dlərənni məə fi belak wopm tə dugn gi danj citə yisti hñ she tə

ghə raa nambonjəi tə ghə jom jomni.¹⁰ Mə taa dlyaadki mən tu ngətn tə mbiki tə zarsə mən mbəllə hñ. ⁹ Bak wultu, mə nbi nə tu mən mbəllə kə dəghən hñ ko mən swaari, ko kabshi ngətii, ko nən nbuuggən waar hñ, dan a bəəl cimshi she kyaa gaa dəki guni.¹¹ Bed tə gi danngənu mya dlyaadki mən tu bak ləən tə konu dan ca cimtə tu nja naa bed tə gi ci gos nə murghə mbəllə, ko swaari ko ca nbuu waar mən, ko nə murghə vyarghəni ləə, ko muryo dan duu a ngabti, ko muryo dan caa mor zarsə kabshi ngətii. ko ngətn cighəni bed aa ci tə dashi gin hñ. ¹² Taa wur kənnda ma dya mə dəəl vi nəni gya gi dan cinə məri Ikkilisiya hñe? A bamvi gi, nə kyaani ghun ka dəəl vi gya gyo dan cigha gibkə Ikkilisiya hñaan? ¹³ Bed tə gi, Cognvon kən caa dəəl vi gya gi dan ci bidlənəi. "Nyolar kuskə muri a gibi waani."

6 ¹Yaan gon a gibi waan citə sərdkən yer tə gon, ta she tə tlii a ləb dəəlghən vii a ken ngə murghə dəəlghən vii yo dan citə caaghən raa hñ, a bamvii ken ngə mən laabkəni? ²Ko kaa yisən hñ tu mən laabkəni ghən ta dəəl vii dəgn mənnaa? Tə cig kən yaan kyaani ghən ka dəəl vii dəgn mən, sheaa dāg ndərgəhən ngərshi gyagi dan dei waasən dā hñaa? ³Kaa yisən tu ma dəəl vii zhipti shinngən Cogn mən hñaa? Annda tə kon dəəlghən vii ngətn ngə səəghəni? ⁴Yaan kyaa dəəl vii ngətn ngə yaawon tə ko dzan gyo, nii caa annda kyaa tləər tursə vuughən gya gin a ken gya gyo dan ci nə mən laabkən hñe? ⁵Mə kon gin tu ndzuun tə ngabki. Murghə yisənngen waan nambon a dlei waan dan wo dya bəəl maandə a dlei gya nja ghə naa hñaa? ⁶Bed tə gii dan yo dan ci, murghə laabkən ca tləər vii murghə laabkən a ləb dəəlghən vii, a ken ngə murghə dəəlghən vii yo dan cinə murghə laabkən hñ! ⁷Dakkən tsətnngən wusni a dlei mən laabkən ca zhid tu kaa dadii. Nii wo caa ghannda ka tlyə malghən hñe? Nii ghən wo ca ka kab gon tə mwabkə hñe? ⁸Bed tə gii kaa maal gyagon mən kə ndər kə mwaa shi, cinə gya yes waan tə waatsa waan bed! ⁹Kaa yisənəi tu mən kuskə ngətn ta tu duul a guñdu Cogn hñaa? Bak caan vwaa mberni hñ. Tə mən mbəllə, tə mən mbuughən waar, tə mən monci mən vən mbəllə, ko mbəllə ghə mummwaan tə mummwaan,¹⁰ tə məərənsə, tə mən swaari tə mən tlyaghən duu, tə mən vyaarghən ləb, tə mən morghən zarsə kabkən ngətn ngai-gon waasən wo tu duul a guñdu Cogn hñ. ¹¹Cig kən gya gon waan tə ta yi. Bed tə gii taa cobki waanii, taa sad ki waanii, taa sular ki waanii tan tan a ken ngə Con gibkə səm Daadən Yesu Borghən kə Cogn tə te zhipti var Cogn wopm.¹² "Ko nii burug nə ngətn ngə mborki basəm," bed tə gii ngətn yo dan nəghə mbuni yi basəm hñ. "Dəbad ngətn nə mborki basəm," bed tə gii ma kab ngətn won tə fal mii hñ. ¹³"Ngətn ngə cighən nə durghə vwaa, cighən vwaa nə durghə ngətn ngə cighən," bed tə gii Cogn wo paa shi bed dlaai. Tə ndər dli nə mbəllə hñ. A bamvii cig dli nə durghə Daadən, Daadən wo fi dli mən.¹⁴ Cogn shisher Daadən wo ndər shisher mi wopii tə vartə wos. ¹⁵Kaa yisənəi tu dli waan nə dlyanri Borghən kə Cogn hñaan? Ma mbii dlyanri kə Cogn gon kə nyolar bidlən kə ngag tə gəd murghə vən mbəllaa? Wo fi cighəi hñ. ¹⁶Kaa yisən hñaan tu gyo dan yaa ngag dli wos tə gəd murghə vən mbəllə a naai dli nambon tə yaan hñaa? Dan gyo dan vik Cogn kon, "Mbətlən tə naai nambon." ¹⁷Bed tə gii gyo dan ya ngag tə Daadən a naai nambon tə zhipti wos. ¹⁸Bəələn ki tə mbəllə! Bed kuskə ngətn dan zaar ca fi a duul dlii ghai hñ, bed tə gii murghə mbəllə ca gaa gəəb tə dli wos nə kuskə ngətn dan ca fi. ¹⁹Kaa yisən tu dli waan nə dən ngə zhipti var hñaa, gyo dan ca tsətn a gibi waan, gyo dan kə tu dī a Cogn? ²⁰Kaa yisən hñaan tu kinə kə gama waan hñ? Durghə tu tə dīibki tə vən njwaatn hñ. Nə durghə luun Cogn tə dli waan.

7

¹Danngəni a duulgam ngətn yo dan kə dlyaadī, a ndara murwon tə tən gəd hñ. ²Bed tə gi nə durghə suuggən figgən ngətn ghə mbəllə monnda, a ndara ko muri cyo tə naa tə gədi wos, ko gədi gyo tə naa tə tur wos. ³Ko murghə dani gyo tə vər gədiwos ngətn yo dan a ndaara tə mən, cik əñ ko gədi gyo tə vər turwos ngətn dan nə gos, a tə durghə ndaghəni dlənsə wasən. ⁴Gədes ci tə vartə a dli wos hñ, bed tə gi she turwos. Cik kən tuuri yir vartə a dliwos hñ, bed tə gi she gədiwos. ⁵Bak daghar dlii wan dlənsə wan mən hñ, she tə mbiighən dā raai kə dlənsə wan nə ghə njaakili won njwatn. Fin cik nə duryo tu a vər gamawan nə karaghən Daadən. ⁶Ɔnnda kaman nda a dlənsə wan dā, nə yo tu shetan tə tu dəəl tə morki nə duryo tu kə dya kə ngab gamawan hñ. Bed tə gi mya fuuki ngərshi gya gin tu mya zhidkini, yn tu mya caa kinə ghai hñ. ⁷Mya suu tu dəbad wan kii yin dan myan dan. Bed tə gi konu yir ngətn yo dan Cognvon vartə. Gon yir ngərshi gin dan tə vartə, gon yer gii. ⁸Gya mən yo dan taa kaab guudi tə tuur hñ tə gya gyo dan taa kaab gudi tə tuur hñ, mya wulki tu, a ndara shi mən tə tsətn cik dan myan dan. ⁹Bed tə gi ghun yan taa kəəm taa tsətn cik hñ, a ndara tə kaab guudi tə tuur. Nə duryo tu a ndara tə kaab guudi tə tuur, dan raa wasən tə yi shishi cik. ¹⁰A mən yo dan taa fii dani, mya fuuki vi gin nə myani hñ bed tə gi nə Daadən. Bed tə gi tə bəəltə tuur wos hñ, ¹¹(Bed tə gi ghun ya bəəltə tə tuur wos, she tə tsitni cik ko təə ndər tsətnngən wasənəi tə tuurwos). Cik ghun tuuei tə gəəm gədiwoshi hñ. ¹²Bed tə gi gya gyo dan kə bankə na mya wul tu nə mya, nə Daadən hñ, ghun yan gon wan yir gəd dan nə murghə laabkən hñ, əñ ya kabi wo tsətn ciimtə, bak gəəmtə hñ. ¹³Ɔñ yan gəd yir tuur yo dan nə murghə laabkən hñ, əñ ya kabi tə tsətn ciimtə, mya wultu tə bəəl shi hñ. ¹⁴Nə duryi tu tuur yi dan a caa raagha laabkən hñ, cinə worghəni nə gaaghəni nə durghə gədiwos, yicik dan gəd yo dan a caa raa gha laabkəni hñ, cinə warghəni nə gaaghən nə durghə tuur wos murghə laabkəni. Ɔñ yan yi cik hñ məri wan ta na nə mən ndzəkkəni hñ. Bed tə gi cinə worghə banndən. ¹⁵Bed tə gi yan muryo dan cinə murghə caaghən raa hñ ya nyoli, gaatnə tə tlii. A dəəli gin nja naa won cinə nađkəni a ngətn yo dan taa mbi dā raai hñ. Cognvon ciimidī tu mə fi tsətnngən ngə wusni. ¹⁶Kə fi wur ənnda kə yusəñe, gudīn,ko kyan əñ ka nyolar tuurwe? ¹⁷Gaan konu a tsətnngəni wos tə Daadən dan a gaatə mən, dan mə yur nə durghə mən laabkəni buruk. ¹⁸Gon won ta yinə sərəghən a kilii dan tə taa cimmtə nə caaghəni raa? Bak gid gama dan muryo dan tə sərətī hñ. Gon wondī ta sərətə hñ a kilii yo dan tə cimtə dī tə caa raaiya? Yan yi cik tə nja sərəghən hñ. ¹⁹Nə dur yo tu tə sərəghəni ko sərəghəni hñ, yan əñ cinə ngətn ngə vari hñ. Ngətnngə vares yan nə laabkəni gya mborki ghə Cognvon. ²⁰Konu tə dləər a cimngən yo dan cughai a kiliiyo dan Cognvon cimtə ghai. ²¹Kinə

manna a kiliyo dan Cognvon ta cimngə ghaiya? Bak vuu nə gi hñ. Bed tə gi yan kitə dəəl kabkən gama, fi cik. ²²Nə duryo tu gyo dan Daadən cintə cinə mon, ci sərif a Daaghə dən. Yi cik dan gyo dan ci sərif a kili gi dan tə cimtə tə na nə murghə mbaaghən raa cinə monngə gyo dan nə borghənni. ²³Tə taa diiki tə wurba nə ŋaanyi hñ, nəgi aa na nə mon zarsə hñ. ²⁴Gya yestə, tsətnngəni yo dan mæə ta yi ghai, dan tə ta cimi mæ caaghən raai, mæ dlær ghai cik. ²⁵A dul gaamngə mən yo dan ta yi kab gəd ko tuur hñ, mæ yir ngətn yo dan Daadən konghai hñ. ²⁶Bed tə gi mya konni bitalghənatn dan zaar yo dan a tu gyalghə Cognvon cinə kabkəni. Nə gi nya yellu ngətn yo caa rii nə kənyi wo ngalaa hñ, a ndara zaar tə tsətn dan gi dan cii. ²⁷Kinə nadkən tə gədaa? Bakngal tsətnngəni sərif bəstə hñ. ki nə nadkən tə hñaa? bak ngal kabkən gəd hñ. ²⁸Bed tə gi əŋ kitə gəd ko tuur hñ, kə fi kuskə ngətn hñ. Sadda əŋ yan gəd yo dan a yi kab tyur hñ, ya kab tuur a fi kuskə ngətn hñ. She gya gyo dan citə gudī ko tuur ta buŋ mari mari əŋ cidə gwam, cik əŋ mya ngal mæ bəəki tə yanshi. ²⁹Bed tə gi mya wultu, gya yestə: dzaŋ a laatsəi. Danngəni, gan məmyo dan tə yir gudī tə tsətn dan tu tə yir shi hñ. ³⁰Mən ngwarghəni tə na dan mənyo dan cigha ngwarghə hñ, mən polghən dan mən raaghə jii mən diibkən gya ngətn dan mən yo dan tə yir ngətn hñ. ³¹Mənyo dan caagha fighən ngətn dəgn tu cigha fighən hñ. Nə duryo ty³²Mya suu tu a nywali a vuughəni gin monndan. Zaar yo dan a kab gəd ko tuur hñ caa bitalghəni a dul gamghə ngətn a dul gamghə ngətnngə Daadə, dan wo pol Daadən ngai. ³³Bed tə gi muryo dan yir gəd caa bital tə nə gos a ngətn dəgn, gyo dan wo pol gədīwos ghai, ³⁴Raa wos nə bəəlgəni. Gəd yo dan yir tuur hñ ko nə ŋaa bətl caa bital tə gos nə ngətn Daadən, dan wo wor gamashi a te dlii tə zhipti. Bed tə gi gəd yo dan yir tuur caa bital tə gos tə gya ngətnngə dən dan wo pol tuur wos ghai³⁵Mya kon gin tu tə na kimən nə laawan tu mya dakkī a səəghəni hñ. Mə kon gin nə duryo tu nə ngətn yo dan yi ndarara, dan kaa laab Daadə raa wan nə bəəlgəni hñ. ³⁶Bed tə gi əŋ yan gon caa bital tu ca fighən mokshi wos mən dā giri hñ yan a laatsə vonighə kabkən tuuri, tu a na cib she tə fi ngətn yi dan caa suu. Caa fi nə kuskə hñ. She tə kabti. ³⁷Bed tə gi əŋ ya dlær tlyā tlyā tə raa wos, əŋ yan cigha buŋngəni kəndā a dya ngəb gamashi, hal a mbi dā raai fi cighəi tu a daktə nə mokshiwos dan a shishi, cik a ndarani. ³⁸Nə durghə gi, Muryo dan ya kab mokshi woshi a fi ndara, yan muryo dan ya bwaa gos tu wo kab gos gəd hñ a moŋ fighən dā giri. ³⁹Gəd cinə nabkəni a tuurwos a tsətnngən wos buruk dan ci gwam. Bed tə gi yan tuur ya məshi, ci sərif tə kab buruk muryo dan raa wos ca suu tə kab, bed tə gi əŋ yan daashi caa Daadən. ⁴⁰Bed tə gi a yelghənatn, wo pol gədəs moŋ yan wo tsətn cik. Mya bitaləm tu, mya fuuki gin a gibkə zhipti Cognvon.

8 ³Dan ghəni nə ngətn ghə cighəni yo dan caa vər waar : "ma yisəŋəi kab wom minə mən yisəŋghən" caa ləər dughən gəəb dī, bet tə gii suugən caa nal. ²Hal gon yan citə bitalghəni tu ayisəŋ nghər woni ,dashin a yisəŋ ghərwon dan a ndara tə yisəŋ hñ. ¹Bed tə gii əŋ yan gon caa suu Cogn, yan tu a yisəŋ dashini. ⁴A nghəngə cighən yo dan tə vii waar: Maa yisəŋ əi tu, " Waar a dəgənnə nghərwon hñ," yan tu mitə Cogn hñ she yani namboŋ wos." ⁵Mə wul tu məəri waar dā gib tsoŋ gami tə yatł, dan gyo dan caa cim shi waar mari-mari a dəgn tə tsoŋ, "dan gi dan waar tə daktə dəgn ci monda. ⁶Bed tə gii basmi , Cogn ci namboŋ,daaghə dəgn buruk,bəstə nghən tafi nghən buruk kə migha tsəngghənən, Daadən Yesu nombon nə borghən gyo dan tə yani əŋ koni yidā. Myani ma mi bəstə. Bet tə gii nə konu əŋ ci tə yisəŋ ghən gi hñ ŋaani ghən a caa gya gon wasəŋcaa mbuu waar mən ,caa ndər tə ci nghən ghəcighən yo dan tə vər waar . Bitalghən wasəŋ a malari a lərshi datkən məndi. ⁸Bet tə gii nə nghən ghə cighəni əŋ caa vərmi suughən a ken Cogn hñ. Əŋ mya ci ngətn cighən wocaa kabkən wom hñ, əŋ mya ci hñ wo lər kabkəndi hñ. ⁹Bet tə nghab bitalghə durghə tu dəəl wa tə nai nə datəpm kə datkən gyo dan citə ŋaa caaghən raa hñ. ¹⁰Mya gid tu mərghə datkən bitalghən tə yel ghə ki tə yisəŋghən kya cighən nghən ghə cighən gyo dan tə vər waar, yan yitu kə vərte tlyāaghən mod tə ci nghəngə cighənyo dan ta vər waar hñaa? ¹¹Durghə tu tə yisəŋghənwa a nghən ghə waar , yesa gyo dan kinə datkən Yesu aməs nə durghə yan tə laab zha hñ. ¹²Durghə tu əŋ kya fi nghərwon ŋaa naa mən murghə datkən bitalghən kə fi kuskə nghən aken murghə borghən. ¹³Əŋ yan nghən ghə cighən wa ,wo caa yasan ŋaaghən yasəŋ, ma ga cighən tluī, nə durghə tu mə lər ndatkən gya yasan məndi hñ.

9 ¹ Mi sərhədə hñaa? Minə murghə shinngən wos hñaan? Mya yel Daadən Yesu hñaan? Kyaani kinə laa yo dan mya fi a gibkə Daadən hñaan? ² Əŋ yaan minə murghə shinngən a gya gon hñ, shanŋan mine murghə shinngən baski. Kyaani ghun kya yel laa ghə shinngən dan mya fi a gibkə Daadən. ³ Ngətn yo dan wo kabm a verghənetn yi dā. ⁴ Mitə dəəl mə ci mə tlyā hñaa? ⁵ Mitə deel mə rii tə gudī wopm dan citə caaghən raa dan mən shinngən kabkə gya Kefas tə gya yestə kə Daadən naa? ⁶Nə myaani tə Barnaba ghən mə ndara laas fighənia? ⁷Nə nuu ghen ca fi laa ghə mən maandə a tughən ngə gamashio? Nə nuu ghən caa dluur darndu dən, bed tə gii nder tu guures ci hño. Ko nə nuu ghən ca lyaa timsa, bed tə gii tu maami tlyā hño? ⁸ Viin dan mya wullən, mya wul tə vartə zaara? Mborki won aa kon cigha? ⁹Yi nə dlyaadkən a mborki ghə Musa, "Bak caa zunŋun ngogn gaal mən hñ kili yo dan cigha tswaaghən waa." Nə ngogn gaali ghən Daadən ca wul vii ghai yaa? ¹⁰Ca wul ni vii a dulgama wopm? Tə dlyaad gin nə myaani. Yi tu muryo dan ca gii kitn, tə gii tə gaaghən raa. Murghə tswaaghən waa, tə fi laa wos tə gaaghən raa tu wo tu ngətn won. ¹¹ Dan maa kab raa ghə mbuni kə ndzəkkəni a gibkə raa waan yi tə dakkən mə tlaa ngətn yo dan nəghə dli a dəgn. ¹²Əŋ yaan gyagon taa tu tə ci a dəəl gin baski mə tul shi ndaraaghən a ləbi hñaa? Bed tə cig, mə fi laa tə dəəles hñ, a duuli gii, mə tlyā mod tə kab ngətn yo dan wo dāg basanngən vii ghə Yesu Daadən. ¹³ Kə yisəŋ hñaa, tu minə gyo dan ca fi laa gha dən Cogn, caa tu ngətn ngə cighən waasəŋ dā dənessa? Kaa yisəŋ hñ, tu mən varanəsə a ken zarsə viin laadi caa tu ngətn won a gibkə ngətn yo dan caa ləər dī dā viin laades hñaa? ¹⁴ Nə ngətn ngə namboŋni tu Daadən a gəm vii tu mən basanngən vik Cogn ta tu ngətn ngə cighən waasəŋ a datəpm gii yaa ¹⁵Bed tə gii, mə fi laa tə dəəli gii hñ. Bed tə mya dlyaad ki gin mən tu aa fim ngətn won mən hñ, a moŋəm mən məshi dā bamvii, dan gon tə dāghəm a ngətn yo dan raatn ca suu. ¹⁶Əŋ yaan mya fuu ni vik wusni ghə Cogn, mi tə ngətn ngə mbitə gaam ngai hñ yini tu a naa cib mə fi. Ma naa bəm əŋ mya fi laaghə Cogn hñ. ¹⁷Əŋ mya fi laan tə suughənetn ma tu ngətn ngə mbuni monnda. Əŋ yaan mya fi tə suughənetn hñ, to hal jaan laa ci bəsəm bəbkən a ken. ¹⁸

Nə nii ghən wo man da kaare? Uaan tu mə fi laaghe Cogn bem. Tə cig ma fi laa tə dəəles dan mə yirr a gibkə laaghe basanngən vik Cogn.¹⁹ Ko dan kutu minə mon ngə gon hñ, bed tə gii mə sular gamatn nə mon ngə ko nuu, durghə yo tu mə sular zarsə di gha datəpm.²⁰ A te Yahudawa, mə sular gamatn nə mən Yahudawa durghə yo tu mə nyolar shi di. A mən yo dan cigha bubkən dəəlgəhən vii, mə sular gamatn dan yanshi, durghə yo tu mə nyolar gya gyo dan ci bastə. Mə fi gya gin, ko dan tu dəəlgəhən vii ghən ca fi gunndu basəm hñ, durghə yo tu mə sular gya gyo dan dəəlgəhən vii cinə gun a dulgama waasəñ.²¹ Gya gyo dan cigha bubkən dəəlgəhən vii hñ, mə sular gamatn dan yanshi. Ko dan tu maa bəələm tə dəəlgəhən vii hñ, bed tə gii dəəlgəhən vii Daadən yigha gaamatn. Mə fi cig tu mə nyolar zarsə di, gya gyo dan cigha mən dəəlgəhən vii hñ.²² Tə mən yo dan tə tlyaa hñ, mə sular gamatn dan yanshi, durghə yo tu gyagii dan tə tlyaa gha raa hñ, mə nyolar shi di. Mə sular gamatn cig a zarsə dəbad durghə yo tu mə tlyaa mod mən yo dan dəəlgəhən vii yigha gama waasəñ hñ.²³ Mə fi gyagin kab nə basanngən vik wusni ghə Cogn, durghə yo tu mə tu bakmi gən ngai dan yigha gifi wos.²⁴ Kaa yisəñ hñaa? A kitar kab mən kitares caa kir tə tuni keni bed tə gii nambon tyar ngən wo tul keni, ndər kab bakmes sa? She aa fi tə kitar cig durghə yo tu aa tu bakmi wos.²⁵ Kab mən lyaa ghə kitar ca yi vər forəm dli waasəñ ko a dəəli gyo. Yanshi caa fi cik tə tu bakmi yo dan ca banii. Bed tə cig gopm ca ban hñ.²⁶ Myan baa nə kitar ghən mya kirr hñ, tu mi tə ləb tlgəhəni hñ ko mə yi dū daakumci yetar.²⁷ Bed tə gii maa vər forəm gamatn durghə yo tu mə motsar dli ghai. Da kaari dan mya fuu vik wusni ghə Cognvon tə mannda tə ngubm verghən nə ngershi gyagon hñ.

10¹ Mya suu a yisəñəi, mənwo pm, tu gya dawopm tə tayi a gəs kurvon tə ndər tə nyol a te dəllə ghə zha.² Burug waasəñ tə ta fishi baptisma mən a gibkə Musa tə gib kurvon tə gib dəllə zha,

⁴Burug waasəñ tə ta tlyaa zhak tlyaghən kə zhipti nə ngətn nambon. Durghə yo tu tə tlyaa a puus kə zhipti dan ata laab shi, puushes ta yi nə Borghən kə Coghəi.⁵ Bed tə gii ata pol Cogn kə monndai waasəñ hñ, durghə gii tə ta basan gəmmbəli waasəñ ndər.⁶ Danngəni ngərshi gyagin tə naami mənii nə ngətn ngə kuubkən, durghə tu mə nda gha fighən kusunə ngətn dan gii dan tə ta fii hñ.⁷ Aa naa nə mən mbuughən waar hñ, dan gyo dan gyagon waasəñ tə ta yi. Gin yini dan gyo dan nə dlyaadkəni, "Zarsəvtə tsətni tə ci tə tlyaa, tə shishi tə lyaa lyaa." "Kad mə a fighən ngətn ngə mbəllə hñ, dan gyo dan gyagon waasəñ tə fi. Dzan nambon, zarsə zanngu tashi mbətləm tliiti mayi tə ta məs nə durghə fighən cig." Mə diibən Borghən kə Coghəi hñ, dan gyo dan gyagon waasəñ tə fi, nyici tə ta tlyaa shi waasəñəi.¹⁰ Sad dāda bak mbol hñ, dan gii dan gyagon waasəñ tə fi, fi hal zhipti shinngən kə məkən ta man datsə shi waashii.¹¹ Ngərshi gyagin tushi tə naa nə ngətn ngə kuubkən basmi. Tə dlyaad shi nə durghə səədkən wopm vii-myaani gya gyo dan banngən dagn a man a gamawopm.

¹²Durghə gii, gyo dan ca bital tu aa dləerii tə dag dā, durghə yo tu tə ndaadi hñ. Diibkən won wo tu ki dan taa yi diib gon ngai dzanngon hñ. Da bamvies Cogn cinə murghə konngən ngətn yo dan wo fi.¹³ Wo gaa tə diibki gyo dan wo nga ki dā hñ. Tə diibkənes wo fi ki datəpm nyolghən mən, durghə yo tu aa dyaa aa dumvwaa ghai.¹⁴ Durghə gii, kyaani mən yo dan mya suu ki, jaan ki a lanshi a laabkən waar.¹⁵ Mya wul ki vii dan zarsə yo dan ci tə yisəngən shon shon, durghə yo tu aa dyaa aa dāel vi a ngətn yo dan mya kon.¹⁶ Kolaad kə shiili dan mya gəm shidshidi ghai, nə bəəlgəhən a gib voran ngə Borghən kə Cogn hñaa?¹⁷ Duryo tu gurun dagn dā nambon, mya ni dan mi monnda mi dlii nambon. Buruk wopm myaa mbii a gurnyi dagn ləəb nambon.¹⁸ Yelən zarsə Isar'ila: nə gya gyo dan caa ci ngətn vaaghən nyaarghən əñ citə bakmi a bagadi hñaa?¹⁹ Mya wulni tunii ghənee? Tu waar nə ko niia? Ko tu ngətn ngə cighən yo dan tə vər waar nə ngətn vaaghən yarr ghən nə ngətn wonnaa?²⁰ Bed tə gii mya wul vii a dulgaam ngətn dan mən dagn caa vaa nə nyaarghən, tu caa vərni ngərshi gyagin mənndəñsə, Cogn hñ. Mya suu tu aa ngag gaam tə mənndəñsə hñ!²¹ Ka tlyaa a kolaad Daadən kə ndər kə tlyaa a kə mənndəñsə hñ. Ka fi belak a dakci ghə Daadən tə dakci kə mənndəñsə hñ.²² Ko myaa suu mə caa Daadən a fighən kashia? Mə mob tə tlyaaaghəniar?²³ Ko nii yi dā giiri, "bed tə gii ko nii ghən nə mbuni hñ. "Ko nii yi dā giiri, "bed tə gii, baa ko nii ghən caa nal zaar hñ.²⁴ Gon tə nal ngətn ngə ndaraani nə gamas hñ. Da bamvies, ko nuu tə nal ngətn ngə ndaraani nə durghə muryo dan ci mel tə yaani.²⁵ Ka dyaa ka ci dəbad ngətn yo dan caa dībar a ləb vən, kə ced hñ nə durghə gibkə raa.²⁶ Durghə yo tu, "dagn nəghə Daadən, tə burug ngətn yo dan yighai." ²⁷Muryo dan citə caaghən raa hñ ya cimngə aa ci ngətn ngə cighən əñ kya mbi a raa tu ka tlii, ci burug ngətn yo dan ya gaa a ken wa, aa ced hñ nə durghə gib raa.²⁸ Bed tə gii ko zaari gyo dan ya wulghə tu, "Ngətn ngə cighən gin yigha ngətn ngə vaaghən kə nyaarghən kə waar," aa cin hñ. Gin yi nə durghə gyo dan a cimngə dā, tə durghə gibkə raa.²⁹ Mya konni gibkə raa gwaai hñ, nə gib raa ghə daashes. Durghə yo tu nii ghən wo ca səkkənetn wo naa a gaam gib raa gonne? ³⁰Mya ci ngətn ngə cighənes nə durghə nyaarghən. Ta ghəni annda caa vyaarəm nə ngətn yo dan mya nyaar dāi?³¹ Nə durhgə gii, ko kyaa ci ko kyaa tlyaa, ko burug ngətn yo dan kyaa fi, fin buruk nə durghə zhimngən Cogn.³² Caan vi Yahudawa ko Helinawa, ko viin ladi Cogn hñ.³³ A gibkə ngətn dəbad, ma fi tə mə mbaa raa zarsə mənii burug. Mya nal nə ndaraaghən gamatn hñ, bəd tə gii nəghə zarsə monnda. Mya fi gin nə durghə yo tu tə tu kabkəni.

11

¹Kuubən ngətn basəm dan gii dan mya kuub a yaan dan cinə Borghəni.² Danngəni mya nyaar ki nə njaanyi hñ, nə durghə yo tu kyaa bital ki nə myan a ngətn yo dan kyaa fi burug. Mya ndər mə nyaar ki nə njaanyi hñ nə gyo dan kyaa laab ngətn ngə baandənyi gyo dan mə ta gaa ki mən.³ Danngəni mya suu aa yisəñəi tu, gaam mən var ghə ko nuu nə nə Borghən kə Coghəi, gaam ngə mən var ghə gəf nə mummwan, gaam ngə Borghən kə Coghəi yaan nə Cognvon.⁴ Yini tu burug muryo dan ya kara Cogn ko murghə konngən jaan gaam wos nə dləpmngəni a mbatsagni gaam wos kənndi.⁵ Bəd tə gii burug gəf yo dan ca kara Cogn, ko ca konni ngətn ngə jaan gaam wos vati, a mbatsag gama woshii ghəndi. Durghə yo tu yi dabag tə gyo dan gaam wos nə wutlkəni.⁶ Nə durghə tu yaan gəf wo dyaa dləpm gaam wos hñ, tə ngaa mbitlən gaam wos tə tlaai.

Ɛŋ yaan nɛ ngɛtn ndzuun ɔan gɛd tɛ ngaa mbɪtlɛŋ gaam woshii tlaai ko tɛ wutlii to she tɛ dlɛpm gaam woshii.⁷ A ndara mummwan tɛ dlɛpm gaam wos hŋ, durghɛ yo tu cine zhipti tɛ zhimngɛni kɛ Cogn. Bɛd tɛ gii gɛd nɛ zhimngɛni ghɛ mummwaan.⁸ Nɛ durghɛ tu baa tɛ ndɛr mummwaan ɔi a dli ghɛ gɛd hŋ. Bɛd tɛ gii, tɛ ndɛr gɛd ɔi a dli ghɛ mummwaan.⁹ Tɛ ndɛr mummwaan ɔi a gɛd hŋ. A bamvi cig tɛ ndɛr gɛd ɔi gha mummwaan.¹⁰ Yaani ghun a caa gɛd wo naa tɛ balan ngɛ vartɛ ghɛ gaam wos, nɛ durghɛ zhipti shinngɛn Cognvon.¹¹ Bɛd tɛ gii a gibkɛ Daadɛn, gɛd ci mari tɛ mummwaan hŋ, cikɛn mummwaan ci mari tɛ gɛd hŋ.¹² Ɖan gii ɔan gɛd a mbwaadi a mummwaan, cikɛn mummwaan a mbwaadi a gɛd. Bɛd tɛ gii ko nii mbwaadi gha Cogn.¹³ Panɛn aa yelɛn tɛ gamawaan: A ndara gɛd tɛ kara Cogn gaam vatia? ¹⁴Ko a tsɛtnngɛn maa a zhidki tu nɛ ngɛtn ngɛ ndzuun ɔan mummwaan tɛ gaa mbɪtlɛŋ gaam nɛ fuupmshi. ¹⁵Tsɛtnngɛn waan gidki tu ɛŋ yaan gɛd citɛ mbɪtlɛŋ gaam nɛ fuupmshi zhimngɛni wos kɛnnɛi hŋaa? Nɛ durghɛ dlɛpmngɛni gaames annda tɛ vɛr tɛ mbɪtlɛŋ gaames. ¹⁶Yaan gonwon yirr ngɛtn ngɛ konngɛn mari a ngɛrshi gin, mɛɛ yirr ngɛrshi gon mari ɔan myaa fi hŋ, ko a dlɛk zarsɛ ghɛ Cogn.¹⁷ Bɛd tɛ gii, a dulgaam vi yo ɔan ta laab kaari ɔi ma nyaar ki hŋ. Ɛŋ kyaa jwaam ki waani jwaamngɛn waan nɛghɛ mbuni hŋ, nɛghɛ kuushi. ¹⁸Maa wumi tu ɛŋ kyaa jwaam ki viin laadi, kinɛ bɛɛlghɛni tɛ dlɛnsɛ waan, mɛ kabii tu yi cigi. ¹⁹A naa cib bɛɛlghɛni tɛ naa a dlei waan nɛ durghɛ yo tu aa yisɛŋ mɛn yo ɔan raa waan kabi a dlei waan. ²⁰A kili yo ɔan kyaa jwaam ki a lɛb nambɔŋ nɛ cighɛn ngɛtn ngɛ cighɛn, nɛ ngɛtn ngɛ cighɛn Daadɛn ngɛn kyaa ci hŋ! ²¹A kili yo ɔan kigha cighɛni ngɛtn, ko nuu caa cini ngɛtn ngɛ cighɛn wos annda gyagon tɛ tu gwaasɛŋ. Gon ca wum kusunŋ, gon wo ci gos hal ɔu tii. ²²Kɛ yir dɛnsɛ waan ɔan kyaa ci, kɛ tlya ghai hŋaa? Kyaa kemas ni zarsɛ ghɛ Cogn, kyaa nder kɛ fir mɛnyo ɔan tɛ yir gwaasɛŋ ngɛtn hŋ? Kyaa ŋal mɛ wul ki tu nii? Mɛ nyaar ki nɛ fighɛn cigha? Ma nyaar ki a dulgaam gin hŋ. ²³Nɛ gii ngɛtn yo ɔan maa kab ɔi a Daadɛn yaani ghun myaa taa ki tu, Daadɛn Yesu, a kavid yo ɔan tɛ vɛr vii woshii, a mbi dugn. ²⁴Ɖa kaari ɔan a nyaar Cogn, she a tsaal shi wul tu, "Gini ghɛn nɛ dlietn gyo ɔan nɛ dur waan. Yi fin cig nɛ bitalghɛn nɛ myan." ²⁵Ɖan gii ɔa, a mbi kodes wul tu, "Kodɛn nɛ mbighɛn ɔa rai kabkɛ muuri kɛ voranɛtn. Yi fin cig nɛ bitalghɛn nɛ myan." ²⁶Ɖɛbaɔ kili yo ɔan kya ci dughɛn, kɛ ndɛr kɛ tlya a kodɛn kya zhid mɛskɛn Daadɛn ghɛnnɛi, hal she ya sutɛɔi. ²⁷Nɛ durghɛ gii, burug muryo ɔan ya ci dughɛn, ko ya tlya gha kodɛn kabkɛ Daadɛn ɔan yigha gibkɛ datɛpm hŋ, a fi kuskɛ ngɛtn ɔan a kemas dli ghɛ Daadɛn tɛ voran wos. ²⁸She ko nuu tɛ pan gamas annda tɛ ci dughes tɛ ndɛr tɛ tlya a kodes. ²⁹Ɛŋ go yaa ci a ndɛr tlya ɔan kɛ wor tɛ dli ghɛ Daadɛn hŋ, cib a lɛɛr gamas bunngɛn mɛn ɔi ghɛnnɛi, nɛ cighɛn tɛ tlyaghɛn ɔan a fii. ³⁰Ngɛtn yo ɔan a caa monnda a gɪbi waan taa lyaghabii cigha bunngɛni a gonngɛni, hal gyagon waan taa mɛashii. ³¹Bɛd tɛ gii ghun mya pan gama wopm ta fir mi forɛm hŋ. ³²Ɛŋ yaan nɛ Daadɛn ghɛn ca fir mi forɛm, to migha tlyaghɛn forɛm ngɛnnɛi, nɛ durghɛ yo tu kad mɛɛ ndaadi tɛ mɛn dɛgn hŋ. ³³Nɛ durghɛ gii, mɛnwopm, yaan kyaa jwaamki waanii nɛ cighɛn ngɛtn, she aa buɔ dlɛnsɛ waan. ³⁴Yaan gon waan ca wum kusunŋ, tɛ ci ɔi ɔan nɛ durghɛ yo tu jwaamngɛn waan tɛ lɛarki forɛm mɛn ɔi hŋ. Nɛ durghɛ ngɛrshi gyagon ɔan tɛ ban tɛ naa, ɔan kɛɛ dlyaaɔ ɔi, ma man fuu ki vii a dulgaami ghɛn mya mani.

12

¹Dulgam vɛrghɛn kɛ zhipti var gya yesatn, mya suu a na nɛ gya gyi ɔan ta yisɛŋ ngɛtn hŋ. ²Ka yisɛŋɛi tu kili yo ɔan ka tu yi nɛ mɛn mbuughɛn waar tɛ tɛ morki tɛ ngɛtnngɛ waar gya gyo ɔan caa wul vi hŋ tɛ datɛpm mari mari ɔan citɛ gaami hŋ. ³Nɛ durghɛ gi mya suu a yisɛŋɛi gon won ɔa hŋ ɔan ca wul vi tɛ zhipti Cogn ɔan wo wul tu, "Yesu nɛ lanŋga." Gon won ɔa hŋ ɔan wo wul tu, "Yesu nɛ Daadɛn" She zhipti var. ⁴Ngɛtn vɛghɛn ɔa mari mati, bɛd tɛ gi zhipti yi nambɔŋ. ⁵Laa ɔa mari mari, bɛd tɛ gi Daadɛn yi nambɔŋ. ⁶Ngɛtnngɛ fighɛn ɔa mari mari, bɛd tɛ gi Cogn ci nambɔŋ ɔan caa gid ko zaari gyo wo rii tɛ yanŋshi. Yantu konu ca vɛr tɛ kɛ gidkɛn laaghɛ zhipti a dɛɛl nɛ durghɛ ngɛtn mbuuni kɛ konu. ⁸Kɛ gon a tɛ zhipti tɛ vɛr tɛni vɛrghɛn saghadkɛn, gon gos gɛgn kɛ yisɛŋngɛn tɛ zhipti nambɔŋ. ⁹Gon gos tɛ vɛr tɛ vɛrghɛn caaghɛn raa tɛ zhipti, gon ɔa tɛ vɛrtɛ fuudkɛn a tɛ zhipti gin. ¹⁰Gon gos fighɛn laa ghɛ vɛrghɛ, gon gos tɛ vɛr tɛ nɛ kɛ konngɛn bgɛtn jaan, gon gos tɛ vɛrtɛ dyaaghɛ yisɛŋ ngɛtnngɛ byakkɛn zhipti mari mari, gon gos nɛ yisɛŋngɛn riisɛŋ mari mari, gon gos nɛ yisɛŋngɛn riisɛŋ. ¹¹Buruk gya gin zhipti nambɔŋngɛn caa mbatɛ shi tɛ ndɛr tɛ mbatɛ vɛrghɛnnes a konu wasɛŋ ɔan gi ɔan a suui. ¹²Ɖan gyo ɔan dlii yi nambɔŋ bɛd tɛbgi nguri nguri ci monnda, buruk nguri ngures nɛ kɛ dlii nambɔŋ. Cik kɛn bɔrghɛn kɛ Cogn. ¹³Tɛ zhipti nambɔŋngɛn tɛ fi konu baftisma mɛn a gibkɛ dlii nambɔŋ, Yanshi Yahudawa tɛ yanshi gya gyo ɔan taa yisɛŋ Cogn hŋ, tɛ yanshi monɛ tɛ yanshi mɛari, buruk wopm tɛ nummi tɛ zhioti nambɔŋ. ¹⁴Duryo tu dlii yi nambɔŋ dyanran, bɛd tɛ gi citɛ nguri monnda. ¹⁵Ɛŋ yasɛŋ wa wuktu minɛ taas hŋ, nɛ gi migha tɛ dlii hŋ, gin wo ɔaktɛ naaghɛn nɛ nguri dles hŋ. ¹⁶Ɛŋ yan kɛɛm ya wultu, "Ɖan minɛ yir hŋ, minɛ nguri dli hŋ, konngɛn cik wo ɔaktɛ naaghɛn nɛ nguri dlii hŋ. ¹⁷Ɛŋ yan dlii buruk ya na nɛ yir tɛ ni ghɛn ta wumme? ɛŋ yan dlii buruk ya na nɛ kɛɛm, tɛ ni ghɛn ma wum zhɛn?" Bɛd tɛ gi Cogn a bumtsɛ nguri dlii ɔan gyo ɔan ci. ¹⁹Bɛd tɛ gibɛn yan dlii buruk ci yinɛ nguri nambɔŋ, dles ciyi nɛ ɔo? ²⁰Ɖan nin nguri dlii ci monnda, dlii yi nambɔŋ. ²¹Yir wo kɛm wul taas tu, "mya suughɛ hŋ." Ko gaam tɛ wul yasɛŋ tu "mya suuki hŋ" Bɛd tɛ gi she nguri gya gi ɔan caa yel ɔan tu tɛ ɔadɔi, yanshi ngɛtn cinɛ kɛ nbuuni nguri dluu gya gi ɔan ca yel ɔan tu tɛ ɔad zinzini a gya gi mya moɔ vɛrghɛn zhimghɛn wasɛŋ. ²³Tɛ cik nguri wopm gya gyo ɔan tɛ ndara yelghɛn hŋ, ca ɔadɔk yelghɛn ndara ghɛn wasɛŋ. Nguri wopm kɛ ndaraghɛn she ya fi shi ngɛtn ngɛtn dlɛɔɛr mɛn hŋ. ²⁴Bɛd tɛ gi Cogn ngɛrwos kɛn a jwaam dlii a lɛɛb nambɔŋ caa moɔ zhimngɛn a nguri yo ɔan a moɔ ɔadkɛn. ²⁵A fi cik duryo tu tɛ tu sɛrdkɛn yer a gib dliu hŋ, bɛd tɛ gi durghɛ tu ngures tɛ yalɔa nɛ dlɛnsɛ wasɛŋ mbun mbun. ²⁶Yan nguri nambɔŋ cigha bunngɛni buruk ngures cigha bunngɛn vi nambɔŋ yan ci tu ɛŋ ya luu nguri nambɔŋ, buruk ngures wo polshi ghai. ²⁷Ɖanngɛni kinɛ dlii kɛ bɔrghɛn tɛ ko nambɔŋi gyo. ²⁸Cogn ghɛn a bwaa a gib mɛn laabkɛ kɛ nambɔŋ ni dɛllɛnsɛ mɛn shinngɛn kɛ mbɛtlɛmi mɛn shinngɛn Cogn, kɛ mayi Malɛmshi, tegya gyo ɔan ca fi ngɛtn vartɛ tɛ vɛrghɛn byatlɛn tɛ gya gyo ɔan ca somni gwasɛŋ ɔa tɛ gya gyo ɔan caa fi nɛ laa tɛ zarsɛ tɛ gya gyo ɔan tɛ yir riisɛŋ mari mari. ²⁹

Buruk wasəŋ citə vərghə byatlən naa? Buruk wasəŋ nə mən konngən ngətn jaanaa? Buruk wasəŋ nə Maləmshiya? Buruk ca fi ngətn vartaa?³⁰ Buruk wasəŋ citə vərghən byatlən naa? Buruk wasəŋ ca wul vii tē riisəŋ mari mariya? Buruk wasəŋ caa sular vii tē riisəŋaa? ³¹Wum kusəŋ ŋalghən dəlləŋsə vərghən bed tē gi ma dadak kə zhidkən datəpmvyo dan a mob.

13 ¹Ko dan tu ana mə wul vi tē risəŋ zarsə gya gon hal təghə zhipti shingən Cogn, bed tu mi tē suughəni hən, mə na dan wanran gi dan she wulghən vi,ko kindi gi dan she wul ghəni.² Koyan ci yitu mya dya mə kon ghən ghə jaan ko ghən ghə jom -jomi yo dan nə waadkən, tē yisəŋ ghən dagn kab,ko mi tē caa ghən raa monda, hal ma dan ma dya mə ŋaa dərən mə gəəmi, ən yaan mitə suughən hən ,minə ghən won hən.³ Ko yan ci yi tu ma vər kab ghən yo dan mə yiir duryo tu,tə vər gya na kui ,mə ndər mə vər dletn tu tē gəəpi. Bet tē gi ən yan mi tē suughəni hən , mi tē bakmi a ghən won hən.Mə vər nə dletn nə durghə mbitə gam.⁴Suughən ca caa zha njiri gha raa . Suughən caa fi kashi hən ko mbitəgam , suughən ca tləəs gos hən⁵ ko caa suu gamas hən, caa tlitə swaat , caa ndər ga kusəŋsə ghən a raa hən.⁶ Suughən ca yi poltə a kuskə ghən fighəni hən.A duli gii ,ca poltə a konghən ghən ghə jom-jomni. suughən ca dlughən vwa a ghən monda,ca tu caghən raa a ghən monda , ⁷ca tu kabkən a ghən monda mbutarghən raa wos ca nabem hən.⁸Suughən caa ban hən hal zhad-zhad,ghətn ghə kon ghən wo latsəi ,wulghən vii tē risəŋ mari-mari wo mali. ən yan yisəŋ ghən dagn da wo latsəi.⁹ Duryo tu mitə yisəŋ ghən dagn dan a tul nan hən,tə koghən jaan dan atul nan hən .¹⁰ Dzan gi dan kə vari ya tulidi gi dan a tayi hənəi wo latsəi.¹¹Dan mə ta yi nə ŋaa, mə tayi wul vi dan tləbər,bitalghənən dan ghə tləbər ,mya kab gaman dan kə tləbər. Dan mə nai nə zaar var mə ga fighən tləbəri.¹² Dan ghəni mya yeli nəji-nəji dan zhipti bed tu dzan ghə maghəndi dan ma yelmi yir tē yir dan ghəni yisəŋənes yi gami -gami , bed tu akili gi ma yisəŋ mi tan -tan dan gyo dan tē yisəm ghai tan-tan.¹³ Dan ghənin ghəshin maayin ta naai jom -jomi, caaghən raa tē gaadghən yir suughən, bed tugyo dan a mob dan luughən a gibi wasəŋ kab yan nə suughən.

14

¹Suun dləŋsəwan, a ndər a fi durrghə vərghən ghə ghə la zhipti var,kə vari ma atu a kon ghən ghə jan . Duryo tu muryo dan tu ca wul vi tē tisəŋ mari mari ca wul tē zarsə hən,she tē Cogn.² Duryo tu gon ca wum tē hən, dueyo tu ca konni ghərshi gya gi nə wadkəni,bed tu a gibkə zhipti var. ³Hal da tu muryo dan ca ko ghən ghə jan ca wul nə vi tē zarsə , duryo tu tē nal shi ghai, tē ndər tē tlyashi mod, tē ndər tē somshi da nə waghən mitsə.⁴ Gon dan ca wul vi tē risəŋ gon mari, ca tlyə nə gama shi, bet muryo dan kon ghə jan ca tlyani mən lab kən Cogn.⁵Suughənən tu debad wan a wul vi tē risəŋ mari-mari. Bed tē gii tē mob cig ma, suughənən tu a kon ghən ghə jan, gyo dan ca kon ghən ghə jan a mob murghə wulghən vi tē risəŋ mari-mari.(she de gon wo fushi ghən yi dan akwani duryo tu mən lab kən tē tu tlyaghən ghai)⁶ Dan ni , mənwm dzan gi mya man baski mya wul vi tē risəŋ mari-mari an da ka luutə myano? wo fi hən,she mya wul ki tē səəd kən vi ko tətəŋ vi ko konghən ghən ghə jan ko kuubar ghən vik Cogn hənəa?⁷En yan gyaa ghən won dan ci gwaam hən, dan gya busndi, tē nyaru tē kindi dan yer wasəŋ ca nyol tan-tan hən, gon wo yisəŋ ghən yo dan ca kon hən.⁸ Duryo tu ən ya vut mwari dan awul wusəŋ hən ta wuri an da gon wo yisəŋ dzan gyo dan ta vut nələghən made?⁹ Yi cig tē kyani .kya wul vi dan gami ghai hən , wuri anda zaar wo yisəŋ ghən yo dan kə kone? kafi tē vi wulghən gon wo yisəŋ ghəshes dan kya konhən.¹⁰ Nə mbernihən tu risəŋ mari-mari ci da a dagn , gon nambon dan yi mbem hən.¹¹ Bed tu ma yisəŋ gon yo dan risəŋ ca kon hən ma na nə zaar mutri a muryo dan ca wul . murghə wulghənes ma wo na nə zaar muri basəm.¹²Yi cig tē kyani dan , hal dan a naki mən cip tē tughən vərghən ghə zhipti var, she a tlyə mod atlyai a gibkə tlyaghən mən kabkən.¹³Gyo dan caa wul vi tē risəŋ mari,she tē kara Cogn tē vətə yisəŋ gən ghən yo dan ca kon.¹⁴ Duryo tu, mya kara Cogn tē risəŋ mari nə zhipti varratn,ən ca wulvi bed tu ghan ghə tughən a yisəŋ ghənes hən.¹⁵Nəni ghənde?Ma kara Cogn tē zhipti varatn, mə ndər mə kara Cogn tē yisəŋ ghənən . Ma wa ngil mbuughən Cogn tē zhipti varatn, mə ndər mə kara Cogn tē yisəŋ ghənən.¹⁶ Yan yi cig hən , kya nyar Cign mən tē zhipti var ghətn wos, tē gi dan ayisəŋ ghən won hən,wo wul tu tē na cig wuri aghən ghə nyarghən won dan a yisəŋ ngaa?¹⁷Ko dan tu jo -jomi ka nyar Cogn mən monda,kaam wai a tu som ghəness da hən. ¹⁸Ma nyaar Cogn dan mya wul vi tē risəŋ mari-mari, hal dan mə mobki. ¹⁹Bed tē gi , agib kə raa pari kə mən dzəkkə, mə suu mə wul vi tətəŋ vi nandam a gibkə yisəŋ ghənetn, duryo tu mə tlyə gya gin ghai,a nob dan mə wul tsəŋ vi zangu dzu b tē risəŋ mari-mari.²¹Mənwm mə nani məri bital ghən wom hən,she de gan fighən kuskə raa. Mbiin la ghə nabartu, bed tu a righən wan aluudi abital ghən wan.²⁰ Yinə dlyaadkən avik Cogn tu,"Ma wul vi tē zarsə tēzarsə yo dan ta wul vi tē risəŋ mari -mari. Ma wul tē lad vi ghə səmbərsə .Bed tē gi zarsə ta wumi hən.²²Bed tu, risəŋ nə fighən taas kurum ,nə ghə mənio dan ta caa raa wasəŋ da hən ,she de neghə mənio dan ta caa raa wasəŋəi.Kon ghən ghətn ghə jan nəghə mən caaghən raa.Nə ghə mən caaghən raa hən.²³ Dan yi cig, ən debad mən labkən ya jwam shi, konu caa wul vi tē risəŋ mari-mari gya gon dan citə caaghən raa hən tayisəŋ ghənwon hən , tē shidi ta wul tu ja dəgəri hənəa?²⁴En yan konu ca kon ghən ghə jan, gon dan ci tē caaghən raa hən ko ayisəŋ ghən won hən a dadi, ves wo dlop tē a raa .Ta tlər ti a mən dəəl ghən via ghən yo dan a koni.²⁵ ghətn yo dan caa waat a raa wos wo yalli adadəəl parghəzai. Ghətn yo dan wo laab kari, yan tu tē ndadi, tē mbuu Cogn cibashi.²⁶Nghəshes yinə wuri mənwm? En kya jwaamki gon ca wa ngil diis Cogn ghai , gon ca gid vi Cogn ,gon ca kon ghətn yo dan a wumi, gon nə ghən yo dan takon wo fi jan, gon nə wul ghən vi tē risəŋ mari-mari,gon nə konghən ghətn yo dan gon kon tē risəŋ mari. Fi koni nə ghətyaghən mod mən labkən. ²⁷Gon ya wul vi tē risəŋ mari, tē na zarsə mbətləm ko mayi alədkən wasəŋ. A vi a vi ən ta kwaan .She gon tē kwaan ghən yo dan tē kon.²⁸ Dan yan gon da dan wo dya kon ghən yo dan tē kwaan hən, kab wasəŋ tē mwali a rapari mən dzəkkən.Konu tē wul ves a raa wos ngən wos tē Cogn wos.²⁹Gaan mən kon ghən jan,mbətləm ko mayi tē wul vi, bānci wasəŋ tē wumi tē panji

ghən yi dān caa kon. ³⁰ Gon dān caa tsəngħən ,əŋ ya fu tē ghənwongyo dān a ngub wulghən vi keni tē mwali .³¹ Kab wan ka dya ka kon ghən ghə jan mari-mari duryo tu konu tē kuub kai,tē tu tlyaağhən mod kai. ³² Mən shingħən Cogn caa sugħəd zhipti var wasəŋ kə konghən ghən ghə jan. ³³ Duryo tu Cogn, nə Cogn vughəni hən,nə ghə mbuni.Yi cig a kab mən labkən dān citə caaghən raa. ³⁴ Gudi tē mwali kyalak a rapari mən labkən. Duryo tu ta vərshi dēəl ghə wulgən vi hən, a bam vi gi,tə lab ghən yo dān borki Musa koni. ³⁵ Əŋ yan ghən won dān ca su tē yisəŋəi she tē cet gya turwasəŋ dən. Duryo tu nə ghən ghə ndzuun , gəd tē wul via gibkə mən labkən. ³⁶ A gibi wan əŋ vik Cogn ya bwadi, konə kyani nghətn wan a tuli baskiya?³⁷ Əŋ go ca yeli kutu cinə dēllə murghə shingħən Cogn , ko tu cinə murghə dzəkkən ,to,she tē yisəŋəi,ghəshin dān mya dlyaad ji mənin nə Cogn əŋ a shinim di dā. ³⁸ Əŋ gon ya yal dā hən, yan ma gon wo yal dā tē dā hən. ³⁹ Durghə gi, mənwm, fin tē mbur-mbur nə yisəghən konghən ghə jan, a ndər a kad gya gon gha wulghən vi tē risəŋ mari-mari hən. ⁴⁰ She de təfi koni a datəpm dān a ndara , tē ngubkən di bāndəŋ.

15

¹Dān ghəni , mya bitalkini mən wom ,durghə basəŋ ghən vik Cogn dān mya gəm vi dā gyo dān kə kab dān gyo dān kya ndər kə lab. ²Gyo dān kya tu vumghən ghai, əŋ kya ngab tlyā-tlyā vik mbunin dān mya fuki wanən , she de əŋ yan caa ghen raa waan yi gami-gami³Vik wusni dān mə fuki yini tu Daadən a məs nə kusəŋ sə ghən wan, a ghəamn yo dān nə dlaadkən, ⁴tu tē gi ti, a shishertədi a dzaŋi kə mayi dān gi dāŋnə dlyaadkəni.⁵Tu mbadi gha Kefas, an da gha dzub tlti mbləmes; ⁶ dā kari an da a mbwadi a zarsə dān tē mob kuri nandam a kili namboŋ, gya gyo dān ci dā gwaam hal yawon bed tu gya gon ci kuci. ⁷Da kari anda a mbwadi a Yakub anda mən shighən wos dēbat.⁸Da kari dēbat a mbwadi basəm myan dān minə kui mə tul gon hən. Myani əŋ minə ŋaa njwati wasəŋ a gibkə mən shighən wos . ⁹ Mə tul tē cim tu nurghə shingħən wos hən, duryo tu mə vər forəm mən labkən Cogn.¹⁰Bed tē gi, durghə gyal ghə Cogn mə nai dān mighayin gyal wos dān yi basəm yi gha bemi hən, hal tu mə mobshi figən la kab wasəŋ. Nə myani hən nə gyal ghə Cogn dān yi gha ratn. ¹¹Durghə cig kon nə myan ko nə yaŋshi, cig kuŋ mya fi tē basəŋ ghən vik Cogn , tē kuŋ kə kabi.¹²To əŋ yaa cəm vi tu , Yesu a shishidi a mən məskən, ta wuru ghənda gya gon wan ca wul tu shishighən dā a mən məskən hənə? ¹³ To əŋ ya shishighən dā a mən məskən hən , Daadən ma ta shisher tē a mən məskən hən ghəndi. ¹⁴Əŋ yan ta shiser Daadən a mən məskən hən to, basəŋ ghən vi wom yi bəm ghəndi.¹⁵A na ti mənə nə mən nghagən mberni ghəndi a dulgam Cogn, duryo tu ma kabi tu, Cogn əŋ a shisher Daadən gyo dān a shisher əŋ yan yi jom-jomi tu ta shisher mən məskən hən. ¹⁶Əŋ yan shishigən mən məskən dā hən,Daadən ma ta shisher tē a mən məskən hən ghən dya? ¹⁷Əŋ yan ta shisher Daadən hən,caaghən raa wom yi gha bemi , hal dāngħəni, kigha gib kə kusəŋsə ghən wan.¹⁸To gya gyo dān tē nda kuci tu cinəghə Daadən, ta tē na bəm ghən dya? ¹⁹ Əŋ yan gagħən raa wom gha Daadən,yini nə səəghən gin kuruma ,ai da mayi mob konutsətnghəŋ gwandə.²⁰Dāngħəni na jom -jomi ta shisher Daadən a mən məskəni,gyo dān a gid tu yan cinə nyanğən kə keni a gibkə shishigən mən nəskən. ²¹Tun dān məskən ghə zaar a mbwadi, cig kuŋ shisherghən mən məskən yi gha zaar. ²²Dān gyo dān kab agibkə Adamu əŋ ca məs , cig kuŋ ta tsəndar konu a gib kə Daadən. ²³ Bed tu ko gyo a vi a viwos, Daadən ghənə nyanğhən keni,yi cig tu gya gyo dān nəghə Daadən ta tsəndar shi a dzaŋ magħən wos di. ²⁴A kili gi əŋ bānngħən,a kili yo dān Daadən wo sular Cign guŋdə wos mən, akili yo dān wo paa gəm guŋdə yi dān, tē lughən tēvartə.²⁵ Yi cip tu tē fi guŋdə hal she ya butuk mənnyarŋngaskənwos.²⁶ gyomtli kə bāngħəni dān dūti yan nəməskən.²⁷Duryo tu Cogn aga koni a taas kə vartə wos,bed tu dān tē wul tu ta ga koni a taas kə vartə wos, a na a dadəəl tu, gi dān a ga koni a gibkə vartə wos cinə lyaghən. ²⁸Əŋ ya ga koni a gibkə vartə wos,dani əŋ kunes ghənwos wo ga gamashi agyo dān a ga bəstə a gibkə luughən wos ,duryo tu Cogn tē ca vwa woshi tu ,yan cinə koni.²⁹Əŋ yan yi cig hən ,yini tuni a gya gi dān tē copshi washi a zha nə mən məskənə? Əŋ yan shishighən mən məskən d hən bed , ta caa cop gyagon a zha nə yaŋshi nənəi? ³⁰ Ni a caa vartə ca ndum ko dzaŋ gyo ye?³¹Ma yisəŋəi ,mənwm, durghə gagħən gaam dān mya ga baski a gibkə Daadən Yesu murghə dənwm, ko dzaŋ gyo mya ver gaman məskə mən. ³²Əŋ yan yini a yelghən zaar əŋ mə fi mandə tē tluŋsə namtsə gibkə Afisa, niə ni ghən ma tughai hal əŋ yan ta shisher mən məskən hənə? Gaan mə ci mə tlyā duryo tu jan ma məshi. ³³ Gon tē morki hən duryo tu righən tē kusəŋsə zaarsə caa malar raa wan. ³⁴ Sun ki a bitalgħən wan a ngab lagħə mbuni .Bak ciken tē figħən kusəŋsə ghətnhən. Mya fuki gin tu mə vər kini ndzuun.³⁵Ko tsənta gon wo wultu , "Ta wuri əŋ ca shisher mən məskənə?" Nə dli gyo əŋ ta nywaldi ghai yo?" ³⁶Ka yisəŋ ghən won hən! Ghən yo dān kə gəm wo ngub mbwaghəni hən she ya məshi.³⁷Ghən yo dān kə gəm nə bwaaghən ghən yo dān wo na hən, bed tu tsəres kurum, ko nə kafa ko nə ghərshi gon mari.³⁸ Bed tu Cogn ca vartə dli yo dāŋ a poktə ghai ko tsəri gyo tē dki wos. ³⁹Nə dli kab əŋ ci namboŋ hən. Zarsə tē turshi gwasəŋ ,dli kabkə tluŋsə dā, tē dli gon dān nəghə yetli, tē gon dān nə ghə gyaas.⁴⁰Dli gya gon dā dān nə ghə tsognvon tē dli ghə turshi ghə dəgn. Bed tu dli ghə luughən Cogn ci mari tē dli ghə dəgn. ⁴¹Kabkə luuvhən dzaŋ yida mari tē gonda dān nəghə ləpm yi mari tē kə luughən caar yi mari duryo tu gon yi mari tē gon a tē luughən wos. ⁴²Yi cig gha shishighən mən məskən ca gəmshi tu tē rashi,ca ndər tē shisershi tu tē məs hən. ⁴³Ca yikabshi a gibkə ndaraghən hən, tē shishershi agibkə luughən wos. Tə kəb tē, tē tlyaghən hən ,tə shishertə a gibkə tlyaghən. ⁴⁴Ca kab tē agibkə turshi dli, tē shisher tē a gibkə dli ghə zhipti var.Tun dān dli ghə zaar dā, cig kuŋ dli ghə zhipti var yida.⁴⁵Cig kuŋ yida nə dlyaadkən, "Zaar ghə keni Adamu a na nə zaar ghə səghən." Adamu kə kari nə zhipti var ghən wo vartə səghən. ⁴⁶Bed tu nə kabkən zhipti var ghən a man keni hən , nə kabkə dliəs dā kari anda kə zhipti vares.⁴⁷Zaar ghə kenes , a mbwadi a yatł ,ndərgħən bubti yatł. Zaar kə mbələmes a mbwadi tsong gami. Dān gyo dān kə bubti ⁴⁸yatles ci cik kuŋ gya gi dān cinə ghə bubti yatł ,ci dān gi dān kə gami ci,cig kəŋ kə gami ci. ⁴⁹Dān gyo dān mə mbi dli ghə tsong gami.⁵⁰To mya fuki gin mənwm tu yi tē dākkən dli ghə tlu tē vwatan tē tu tsəngħən a gibkə guŋdə Cognvon, cig kəŋ gyo dān wo rashi ,wo tu duul ghə gi dān wo rahi hən .⁵¹ Yan ghəni ma fuki ghən won dān nə wadkəni hən . Bed tu ta sular dli wopi

mari.⁵² Kyad ðan mbighen yir, eñ mya wum vudken mwari kə kari , duryo tu ta vud mwari təndər tə shisher men məskən tə ghə mbuni, bed tu ta sudli wopi.⁵³ Yi cip tu,gi ðan aras hənəi ta kab kə ləb rashi,gyo ðan a məs hənəi yan wo kap ləb kə muri ðan a məs hənəi.⁵⁴ Kili yo ðan ,gyo ðan a məs hənəi, ya kab ləb kə murghə məskəni, gyo ðan a məs hənəi tə kab ləb kə gyo ðan a məshi . Dani eñ vi ðan nə dlyaadken ta yungarti tu, "Ta kat məskəni ðan tə fi fyali wos."⁵⁵ "Fyali wa yido məskən? Kyan məskən,tughən wa yi tedo?"⁵⁶ Ai kusənsə nghətn fighəni yanci mesken gon ðan ða a duli gi dəl ghən vi de yan cinə ðanghən ghə tlyaağhən kusənsə ghən fighən.⁵⁷ Nyaarghən tə na Cogn mən,gyo ðan caa vərmi fyali a gibkə Daadən Yesu.Durghə cig ,kyani mənwm , mən suughənən , dliən tlyə-tlyə ko dzan gyo ki gha tlyaghən mod nə la ghə Daadən, duryo tu ka yisən mbərgəni yo ðan ki ghai nə durghə Daadən ,yi gha bəndəmi hən.

16 ¹ Ðanngəni, durghə jwaamngənnə mən mən laa ghə mən ndzəkkən, ðan gi ðan mə gəmvi mən laabkənnə Galatiyawa, cik eñ kyaani ma ka fi. ² A ko dzan gyo kə mbutken keni kə ko wattsəmai gyo, ko nu tə yi ga ngətn won tə jwaam tan tan tlyaghən wos. Duryo tu she mya nan annda a jwaam hən.³ Dzan gi ðan mya man, ma shi gya gyo ðan kə ca vwaa wasənəi ngətn yo ðan kə dlyaad tu tə tləer ngətn yo ðan kəjwaam Urshelima. ⁴ Eñ ya fi tan tan myan mə laabki, she tə bədəm.⁵ Ma man baski kili yo ðan mya ngyelanđi yatł Makidoniya, dur yo tu ma kən tə Makidoniya. ⁶ Gon ta ma ngyelan tə baski ko tə gəfəd fim ðan, durghə tu aa bədəm kab a ləəb yo ðan ma tlə ghai.⁷ Nə suughənətn tu mə yelki nə kə nja kili njwatn hən o oi, duryo tu mya suu mə nga mə mbudı cimki, eñ Daa vari ya kabi. ⁸ Bed tə gi gi, ma dlər Afisa hal dzan fentikos. ⁹ Duryo tu taa dərəm datəpm mən bud bud, ðan ma fi laa polghən ghai monnda, bed tu kusənsə zarsə ða monnda.¹⁰ Eñ Timoti ya mani, a ga tə tə gəm dlu baski, tunbdan ca finə laa Cogn ðan gi ðan mya fii. ¹¹ Mə wum tu gon ca kyamastə hən, tə na tu kə bətə kə gəm, a tli byatl byatl hal tə sutədi basəm duryo tu mya gaaghən yir bəstə tə mənwoptm gya gon.¹² Durghə zaar woptm Afolos de mya kara tə mbun mbun tu tə man baski tə mənwoptm gya gon, she a suu tləghə ðanngənnin hən.¹³ Tsədən vwam, a dlər tlyə tlyaa a gibkə caaghən raa wan a mbənki ghai a tlyaaı. ¹⁴ Kab ngətn yo ðan ka fi, a fi tə a gibkə suughən.¹⁵ Mən woptm, kigha yisəngən mən dənngə Sitefanas, eñ tə kab laabkən keni, gib Atakiya. Ta ndər gama wasənəi nə laaghə mən laabkən.¹⁶ Ðanngən, mya kara ki mən woptm fin ngətn ðan mənı ca fuuki, tə kə mənı yo ðan ca somshi ða nə laa fighəni, ðan ca fi tə kyaani a gya laa woptm.¹⁷ A poləm tə manngəndi Sitefanas, tə Fortunatus tə Akaikas, ta ðan yo ðan a naa. ¹⁸ Durghə tu tə tlyam mod tə kyani bed, durghə cik she a yaal ða mbum mbun nə zarsə gya gin.¹⁹ Mən laabkənnə Asiya ca wuru ki. Akila tə Bilkisu tə zarsə woptm mən laabkən gyo ðan ca jwaam shi ða tə dən, ca wurəki monnda a gibkə Daadən. Kab mən woptm mən laabkən ca wurə ki. ²⁰ A wurən dlənsə wan tə tinngən tə laadvi kə ndzəkni.²¹ Myan Bulus, mya dlyaad wurəghənən tə taasətn. ²² Kab muryo ðan ca suu Daadən hən a na gos byem. ²³ Daadən wom ca manngəndi. Gyal ghə Daadən Yesu tə na tə myani hal tə kyaani. ²⁴ Suughənətn tə naa tə kyaani buruk gibkə gi ðan nə bərgənni Yesu.